

## AGROLESNÍCKE SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNE EKOLOGICKY HODNOTNÉ PLOCHY



Založenie farmy	1998
Špecializácia	Chov mäsového dobytku a oviec
Rozloha farmy	450 ha
Počet zamestnancov	2
Rok založenia agrolesníckych plôch	2008
Adresa	Šuja (okres Žilina)
Webová stránka	-

Ekologická farma Tibora Papša sa nachádza v malebnom kraji v Rajeckej doline a je zameraná na **chov mäsových kráv, oviec a v menšom počte aj chov koní a ošípaných**. Okrem toho sa okrajovo venuje aj **včelárstvu**. Tibor má vzdelanie v oblasti poľnohospodárstva, a preto jeho smerovanie k prírode a ekológii bolo prirodzené. Pracovne začínal ako zooteknik, no nebol stotožnený s priemyselným chovom zvierat, a preto sa rozhodol začať s **ekologickým poľnohospodárstvom**. V **poslednom období vysadil na svojich pozemkoch niekoľko desiatok solitérnych stromov starých a krajových odrôd ovocných drevín**.

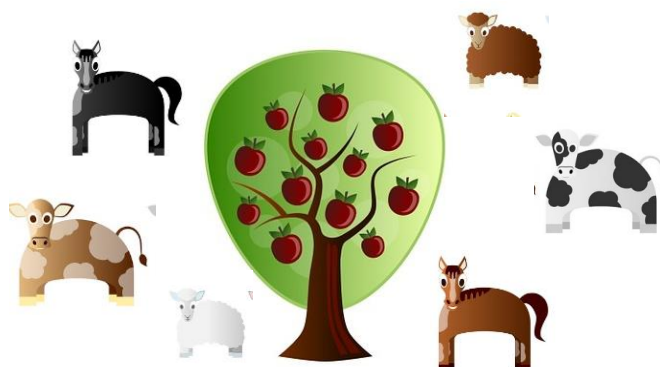


Tibor Papšo začal hospodáriť na menej úrodných pasienkoch a lúkach, ktoré boli zarastené náletovými drevinami. Keďže jeho pozemky sú pomerne sklonité, medze a prudké strže ponechal čiastočne zarastené náletovými drevinami kvôli zadržiavaniu vody v krajine.

Tibor zarastené pozemky postupne výberkovým spôsobom čistil a premieňal na pasienky, ale citlivo ponechal na pastvinách cenné dreviny ako lipu, jaseň, javor či drienky. Niektoré z týchto druhov tiež cielene vysádzal. Postupne začal vysádzať na pasienkoch aj ovocné dreviny, medzi ktorými pravidelne pasie kravy a ovce. Celá farma je registrovaná v ekologickej výrobe. Keďže je Tibor triezvym ochrancom prírody a stotožňuje sa so zadržiavaním vody v krajine, začal na pastvinách **revitalizovať pramene a budovať napájadlá**. V súčasnosti hospodári celkom na cca 450 ha, z veľkej časti sú to trvalé trávne porasty so stromami.



- Po zavedení agrolesníckych postupov sa **zväčšila a zlepšila pastevná plocha**, **zvýšila estetická hodnota krajiny** a **zlepšilo hospodárenie s vodou**.
- Dosadením stromov sa **vytvorili polozatienené plochy**, ktoré **poskytujú odpočinok pre zvieratá**.



Tibor prevádzkuje prirodzený a tradičný typ agrolesníckeho systému, keďže samotné prírodné podmienky predurčujú takýto spôsob hospodárenia pre danú oblasť. Je to tým pádom návrat k pôvodnému podhorskému hospodáreniu zameranému na chov dobytka a oviec. Toto hospodárenie je ideálne pre zdevastované lúky a pasienky, často zarastené náletovými drevinami. Dotácie neboli čerpané na agrolesnícky systém ani na mechanizáciu.

Ak chce niekto hospodáriť ako Tibor, mal by mať podľa neho základné vedomosti z botaniky a fytológie, správneho manažmentu trvalých trávnych porastov, vedomosti z ovocinárstva a skúsenosti s chovom hospodárskych zvierat. Ako farmár by uvítal školenia zamerané na rez ovocných drevín, výcvik pastierskych psov, ovčiarsky kurz a školenia zamerané na ochranné prostriedky pre voľne pasúce sa hospodárske zvieratá.

## SPÔSOB ZALOŽENIA AGROLESNÍCKYCH PORASTOV

Pri štiepkovaní náletových drevín bola použitá lesná fréza. Niektoré perspektívne stromy na pastvinách boli ponechané a ďalších približne 150 stromov bolo dosadených. Pri výsadbe boli vybrané lokálne staré a krajové odrody jabloní, hrušiek doplnené čerešňami a oskоруšami.

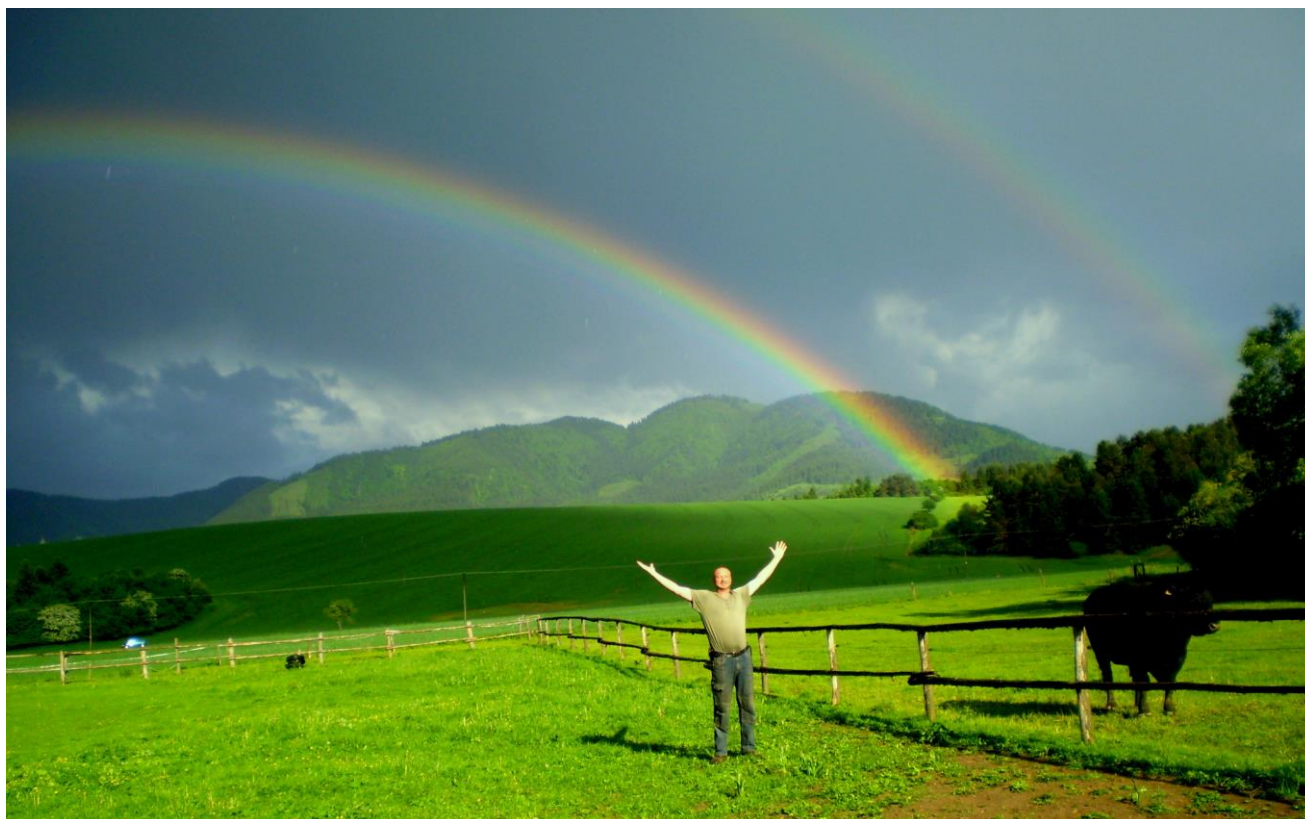


## HROZBY/VÝZVY/DOPORUČENIA

- Podľa Tibora sú **najväčšie hrozby zle nastavená legislatíva, nevysporiadané vlastnícke vzťahy, nejasnosť zákonov súvisiacich s ochranou prírody a krajiny.**
- **Sucho a premnožená lesná zver** komplikuje hospodárenie aj v podhorských oblastiach.
- Výzvou je podľa neho dosiahnuť rovnovážny stav bez zásahu človeka.

Tibor na základe vlastného rozhodnutia prevádzkuje trvalo udržateľný spôsob hospodárenia na stanovištiach, kde pasenie hospodárskych zvierat má dlhoročnú tradíciu.

Jeho farma je ukážkou, šetrného a prírode blízkeho hospodárenia, ktoré je tvorcom pestrej a hodnotnej krajiny a zároveň ako silvopastorálny spôsob môže prispieť k vytvoreniu estetickéj, zdravej a funkčnej krajiny. Je tiež dôkazom, že takéto hospodárenie môže byť ekologické, ekonomicky efektívne a môže byť použité aj na relatívne rozsiahlych pozemkoch.



### PLÁNY DO BUDÚCNOSTI

Tiborov plán do budúcnosti je **dlhodobé a trvalo udržateľné obhospodarovanie pasienkov**, ktoré sú znehodnotené a zarastené náletovými drevinami.

### RADA NA ZÁVER

Na záver Tibor dodáva:

*„Snažím sa aplikovať dobré a overené postupy a nesnažím sa ich príliš meniť, lebo to nemusí skončiť dobre.“*

### KLÚČOVÉ SLOVÁ

silvopastorálne systémy,  
náletové dreviny, staré a krajové  
odrody, ekologický chov



Spolufinancované z  
programu Európskej únie  
Erasmus+

